

en Srettesættelse eller en Advarsel, saa og diktere ham en Bøde paa høist 40 Kr. Niser Direktionen intet af disse Midler for tilstrækkeligt, har den at indberette Sagen til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet til endelig Afgjørelse."

Jeg skulde mene, at, forsaavidt man i dette Lovforslag vil have optaget Reglen om Skoledirektionens Afgang til at mulktiere — og det kan maasse være hensigtsmæssigt navnlig for, at der kan sættes en passende Størrelse for Bøden — maa det jo dog aabenbart ikke blot gjælde overfor faste Skolelærere, men ogsaa ligeoverfor andre Skolelærer, og dernæst skjønner jeg ikke rettere, end at en hyphenfornøst Klage maa være tilstrækkelig til, at Skoledirektionen efter Omstændighederne kan gaa frem paa den Maade, som her er omtalt. Det behøver ikke blot at være en Klage fra Kommunalbestyrelsen eller en af Børnernes Forældre, det maatte ogsaa kunne være f. Ex. fra et Medlem af Skolekommissionen, skjøndt der ikke forelaa en Klage fra Kommunalbestyrelsen. Hovedsagen er imidlertid naturligvis det sidste Stykke, at Ministeren skal være bemyndiget til uden Appel til Domstolene — efter den sædvanlige Sprogbrug kalder man det iverigt ikke „Appel“, men uden at Spørgsmaalet (i første Instans) kan bringes ind for Domstolene, det er imidlertid ogsaa kun en Redaktionsbemærkning — at afstedige en Skolelærer for Forsømmelse eller utilbørligt Forhold med nedsat Pension eller uden Pension, hvormeget man end maa ønske, at der opstilles Regler om, hvorledes en værdig Skolelærer kan fjernes ad administrativt Veie, altsaa uden Bestillingsforbrydelse ved Dom, og uden at han ved Dom kan tiltvinge sig Pension, hvor Saadant vilde stride mod den offentlige Bevidsthed, saa mener jeg dog, at i denne Almindelighed, hvori Forslaget her foreligger, tør Landstinget ikke endelig vedtage det. Man kan gaa forskjellige Veie for at naae det Maal, man praktisk ønsker, uden at man, for saaledes at ramme en enkelt Skolelærer, bringer over 1,500 Skolelærere i en utryk Undtagelsesstilling, hvor de, paa samme Tid, som de ere pensionsberettigede lige som Embedsmænd, dog ved denne Pensionsrets Fyldestgørelse stilles ganste anderledes usikkert end Embedsmændene. Man kan prøve paa en skarper Formulering af de Grunde, der skulle kunne medføre Pensionsrets Tab, altsaa af hvad der skal forstaaes ved „Forsømmelse eller utilbørligt Forhold,“ det er navnlig Noget, der vel maatte lade sig gøre med Hensyn til Forsømmelse; man kan her fordrø gjentagene Forsømmelse, man kan fordrø, at Vedkommende skal være mulktet i Forveien for Forsømmelse; derimod erkjender jeg, at det vistnok vil være vanskeligere at give nogen meget veiledende Regel — en udtømmende er umulig — for, hvad der skal forstaaes ved utilbørligt Forhold, skjøndt der vel kunde gives en noget nærmere Bestemmelse ved Ansørelse af Exempler, saasom Drik-

selbighed o. s. v. Man kan dernæst, selv om man foragter saadan fyldigere Bestemmelse af det Forhold, der kan medføre Pensions Tab, gaa en af de Veie, som vi kjende med Hensyn til det lignende Forhold for Embedsmændenes Vedkommende. Man kan slaa ind paa en Veie, lig den, som har været bragt i Forslag med Hensyn til Embedsmændene. Man kan, uden at man her fom i Strid med Rigsdagens Interesser, indsætte en mere selvstændig administrativ Ret til Afgjørelse af disse Spørgsmaal, hvori der baade var judicielle og administrative Elementer, og man kan ogsaa — og det er maasse det, der ligger nærmest — følge Analogien af den Regel, som gjælder ved Embedsmændenes Stilling ligeoverfor den lovgivende Magt, uden at man dog derfor var nødt til for Skolelærernes Vedkommende at beholde en Afgang til Domstolene, der svarede til den, som for Tiden finder Sted ved Embedsmændenes Pension. Hvorfor med eet Ord ikke give Skoleraadet den samme Stilling ligeoverfor den Skolelærer, som Ministeren ikke trøster sig til at give fuld Pension, som Lovgivningsmagten indtager ligeoverfor de Embedsmænd, som vedkommende Minister efter Konference med Finantsministeren ikke tror at kunne afstedige med fuld Pension, idet man ikke finder, at Grunden, hvorfor han skal afstediges, er ham aldeles utilregnelig, og Pensions- og Spørgsmaalet saa bringes ind til Afgjørelse ved et særskilt Lovforslag for Rigsdagen? Hvorfor skulde man da ikke her paa samme Maade, naar vedkommende Undervisningsminister ikke finder, at det gaar an at give en Skolelærer fuld Pension, lade Spørgsmaalet om Pensionens Størrelse afgjøres af Skoleraadet? Om man tillige — hvad der vistnok har været det ærede Flertals Mening, men hvad der ikke staar utvetydigt i Forslaget — vil gjøre Ministerens Afgang til at reise dette Spørgsmaal afhængig af en bestemt Indstilling fra Skoledirektionen — og det nu staar, er det kun foreskrevet at indgive Beretning til Ministeren, saa at Ministeren, uagtet Skoledirektionen ikke bestemt havde anbefalet, at Pension skulde bortfalde efter Forslaget, vel alligevel kunde gjøre dette, — om man, som sagt, vil fordrø den dobbelte Garanti, at Spørgsmaalet om Nedsettelse af Pensionen eller en fuldkommen Bevovelse deraf kun kommer frem, naar Skoledirektionen indstillter det, og at i saa Tilfælde Afgjørelsen, hvis Ministeren delte Skoledirektionens Mening, laa hos Skoleraadet, medens man saa muligt kunde lade Skolelærernes hidtilværende Afgang til at bringe Pensionsspørgsmaalet for Domstolene bortfalde; det skal jeg henstille; men jeg maa indstandig anbefale det høie Thing og det ærede Udvalg en nærmere Betryggelse for Skolelærerne end den, der foreligger i Udvalgets Forslag.

Telsen: Efter det Foredrag, som nys